

NakShatrasukta

——
नक्षत्रसूक्तम्

——
Document Information

Text title : nakshatrasuuktaM

File name : nakshatra.itx

Category : sUkta, veda, svara

Location : doc_veda

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : Rajagopal Iyer

Proofread by : Rajagopal Iyer

Latest update : June 14, 2000

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 11, 2025

sanskritdocuments.org

नक्षत्रसूक्तम्

तैत्तिरीय ब्राह्मणम् । अष्टकम् - ३ प्रश्नः १
तैत्तिरीय संहिता । काण्ड ३ प्रपाठकः - ५ अनुवाक - १
ॐ ॥ अग्निर्नः पातु कृत्तिकाः। नक्षत्रं देवमिन्द्रियम्।
इदमासां विचक्षणम्। हविरासं जुहोतन।
यस्य भान्ति रश्मयो यस्य केतवः। यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वा।
स कृत्तिकाभिरभिसंवसानः। अग्निर्नो देवस्सुविते दधातु ॥ १॥
प्रजापते रोहिणीवेतु पत्नी। विश्वरूपा बृहती चित्रभानुः।
सा नो यज्ञस्य सुविते दधातु। यथा जीवेम शरदस्सवीराः।
रोहिणी देव्युदगात्पुरस्तात्। विश्वा रूपणि प्रतिमोदमाना।
प्रजापतिं हविषा वर्धयन्ती। प्रिया देवानामुपयातु यज्ञम् ॥ २॥
सोमो राजा मृगशीर्षेण आगन्। शिवं नक्षत्रं प्रियमस्य धाम।
आप्यायमानो बहुधा जनेषु। रेतः प्रजां यजमाने दधातु।
यत्ते नक्षत्रं मृगशीर्षमस्ति। प्रियं राजन् प्रियतमं प्रियाणाम्।
तस्मै ते सोम हविषा विधेम। शन्न एधि द्विपदे शं चतुष्पदे ॥ ३॥
आर्द्रया रुद्रः प्रथमा न एति। श्रेष्ठा देवानां पतिरग्नियानाम्।
नक्षत्रमस्य हविषा विधेम। मा नः प्रजा रीरिषन्मोत वीरान्।
हेति रुद्रस्य परिणो वृणक्तु। आर्द्रा नक्षत्रं जुषता हविर्नः।
प्रमुञ्चमानौ दुरितानि विश्वा। अपाघशं सन्नदतामरातिम् ॥ ४॥
पुनर्नो देव्यदितिस्पृणोतु। पुनर्वसूनः पुनरेतां यज्ञम्।
पुनर्नो देवा अभियन्तु सर्वे। पुनः पुनर्वो हविषा यजामः।
एवा न देव्यदितिरनर्वा। विश्वस्य भर्त्री जगतः प्रतिष्ठा।

पुनर्वसू हविषा वर्धयन्ती। प्रियम् देवानामप्येतु पाथः ॥ ५ ॥
 बृहस्पतिः प्रथमं जायमानः। तिष्यं नक्षत्रमभि संबभूव।
 श्रेष्ठो देवानां पृतनासुजिष्णुः। दिशोऽनु सर्वा अभयत्रो अस्तु।
 तिष्यः पुरस्तादुत मध्यतो नः। बृहस्पतिर्नः परिपातु पश्चात्।
 बाधेतान्द्वेषो अभयं कृणुताम्। सुवीर्यस्य पतयस्याम ॥ ६ ॥
 इदं सर्पेभ्यो हविरस्तु जुष्टम्। आश्रेषा येषामनुयन्ति चेतः।
 ये अन्तरिक्षं पृथिवीं क्षियन्ति। ते नस्सर्पासो हवमागमिष्ठाः।
 ये रोचने सूर्यस्यापि सर्पाः। ये दिवं देवीमनुसञ्चरन्ति।
 येषमश्रेषा अनुयन्ति कामम्। तेभ्यस्सर्पेभ्यो मधुमञ्जुहोमि ॥ ७ ॥
 उपहूताः पितरो ये मघासु। मनोजवसस्सुकृतस्सुकृत्याः।
 ते नो नक्षत्रे हवमागमिष्ठाः। स्वधाभिर्यज्ञं प्रयतं जुषन्ताम्।
 ये अग्निदग्धा येऽनग्निदग्धाः। येऽमुल्लोकं पितरः क्षियन्ति।
 याश्च विद्मया उ च न प्रविद्म। मघासु यज्ञं सुकृतम् जुषन्ताम् ॥ ८ ॥
 गवां पतिः फल्गुनीनामसि त्वम्। तदर्यमन् वरुणमित्र चारु।
 तं त्वा वयं सनितारं सनीनाम्। जीवा जीवन्तमुप संविशेम।
 येनेमा विश्वा भुवनानि सञ्जिता। यस्य देवा अनुसंयन्ति चेतः।
 अर्यमा राजाऽजरस्तु विष्मान्। फल्गुनीनामृषभो रोरवीति ॥ ९ ॥
 श्रेष्ठो देवानां भगवो भगासि। तत्त्वा विदुः फल्गुनीस्तस्य वित्तात्।
 अस्मभ्यं क्षत्रमजरं सुवीर्यम्। गोमदश्वदुपसन्नुदेह।
 भगोह दाता भग इत्प्रदाता। भगो देवीः फल्गुनीराविवेश।
 भगस्येत्तं प्रसवं गमेम। यत्र देवैस्सधमादं मदेम ॥ १० ॥
 आयातु देवस्सवितोपयातु। हिरण्ययेन सुवृता रथेन।
 वहन् हस्तं सुभगं विद्मनापसम्। प्रयच्छन्तं पपुरिं पुण्यमच्छं।
 हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः। दक्षिणेन प्रतिगृणीम एनत्।
 दातारमद्य सविता विदेय। यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञम् ॥११ ॥
 त्वष्टा नक्षत्रमभ्येति चित्राम्। सुभं संसंयुवति रोचमानाम्।

निवेशयन्नमृतान्मर्त्यांश्च। रूपाणि पिंशन् भुवनानि विश्वा।
तन्नस्त्वष्टा तदु चित्रा विचष्टाम्। तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यम्।
तन्नः प्रजां वीरवतीं सनोतु। गोभिर्नो अश्वैस्समनक्तु यज्ञम् ॥ १२ ॥

वायुर्नक्षत्रमभ्येति निष्ठाम्। तिग्मशृगो वृषभो रोरुवाणः।
समीरयन् भुवना मातरिश्वा। अप द्वेषासि नुदतामरातीः।
तन्नो वायस्तदु निष्ठ्या शृणोतु। तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यम्।
तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामम्। यथा तरेम दुरितानि विश्वा ॥ १३ ॥

दूरमस्मच्छत्रवो यन्तु भीताः। तदिन्द्राग्नी कृणुतां तद्विशाखे।
तन्नो देवा अनुमदन्तु यज्ञम्। पश्चात् पुरस्तादभयत्रो अस्तु।
नक्षत्राणामधिपत्नी विशाखे। श्रेष्ठाविन्द्राग्नी भुवनस्य गोपौ।
विषूचश्शत्रूनपबाधमानौ। अपक्षुधन्नुदतामरातिम् ॥ १४ ॥

पूर्णा पश्चादुत पूर्णा पुरस्तात्। उन्मध्यतः पौर्णमासी जिगाया
तस्या देवा अधिसंवसन्तः। उत्तमे नाक इह मादयन्ताम्।
पृथ्वी सुवर्चा युवतिः सजोषाः। पौर्णमास्युदगाच्छोभमाना।
आप्याययन्ती दुरितानि विश्वा। उरुं दुहां यजमानाय यज्ञम्।

ऋद्ध्यास्म हव्यैर्नमसोपसद्य। मित्रं देवं मित्रधेयं नो अस्तु।
अनूराधान हविषा वर्धयन्तः। शतं जीवेम शरदः सर्वीराः।
चित्रं नक्षत्रमुदगात्पुरस्तात्। अनूराधा स इति यद्वदन्ति।
तन्मित्र एति पथिभिर्देवयानैः। हिरण्ययैर्विततेरन्तरिक्षे ॥ १६ ॥

इन्द्रो ज्येष्ठामनु नक्षत्रमेति। यस्मिन् वृत्रं वृत्र तूर्यो ततारा।
तस्मिन्वयममृतं दुहानाः। क्षुधन्तरेम दुरितिं दुरिष्टिम्।
पुरन्दराय वृषभाय धृष्णवै। अषाढाय सहमानाय मीढुषे।
इन्द्राय ज्येष्ठा मधुमद्दुहाना। उरुं कृणोतु यजमानाय लोकम् ॥ १७ ॥

मूलं प्रजां वीरवतीं विदेय। पराच्येतु निर्ऋतिः पराचा।
गोभिर्नक्षत्रं पशुभिस्समक्तम्। अहर्भूयाद्यजमानाय मह्यम्।
अहर्नो अद्य सुविते ददातु। मूलं नक्षत्रमिति यद्वदन्ति।

पराचीं वाचा निर्ऋतिं नुदामि। शिवं प्रजये शिवमस्तु मह्यम् ॥ १८ ॥

या दिव्या आपः पयसा सम्बभूवुः। या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः।
यासामषाढा अनुयन्ति कामम्। ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु।
याश्च कूप्या याश्च नाद्यास्समुद्रियाः। याश्च वैशन्तीरुत प्रासचीर्याः।
यासामषाढा मधु भक्षयन्ति। ता न आपः शꣳ स्योना भवन्तु ॥ १९ ॥

तन्नो विश्वे उप शृण्वन्तु देवाः। तदषाढा अभिसंयन्तु यज्ञम्।
तन्नक्षत्रं प्रथतां पशुभ्यः। कृषिर्वृष्टिर्यजमानाय कल्पताम्।
शुभ्राः कन्या युवतयस्मुपेशसः। कर्मकृतस्सुकृता वीर्यावतीः।
विश्वान् देवान् हविषा वर्धयन्तीः। अषाढाः काममुपायन्तु यज्ञम् ॥ २० ॥

यस्मिन् ब्रह्माभ्यजयत्सर्वमेतत्। अमुश्च लोकमिदमूच सर्वम्।
तन्नो नक्षत्रमभिजिद्विजित्य। श्रियं दधात्वहणीयमानम्।
उभौ लोकौ ब्रह्मणा सञ्जितेमौ। तन्नो नक्षत्रमभिजिद्विचष्टाम्।
तस्मिन्वयं पृतनास्सञ्जयेम। तन्नो देवासो अनुजानन्तु कामम् ॥ २१ ॥

शृण्वन्ति श्रोणाममृतस्य गोपाम्। पुण्यामस्या उपशृणोमि वाचम्।
महीं देवीं विष्णुपत्नीमजूर्याम्। प्रतीचीं मेनाꣳ हविषा यजामः।
त्रेधा विष्णुरुरुगायो विचक्रमे। महीं दिवं पृथिवीमन्तरिक्षम्।
तच्छ्रोणैतिश्रव इच्छमाना। पुण्यꣳ श्लोकं यजमानाय कृण्वती ॥ २२ ॥

अष्टौ देवा वसवस्सोम्यासः। चतस्रो देवीरजराः श्रविष्ठाः।
ते यज्ञं पान्तु रजसः पुरस्तात्। संवत्सरीणममृतꣳ स्वस्ति।
यज्ञं नः पान्तु वसवः पुरस्तात्। दक्षिणतोऽभियन्तु श्रविष्ठाः।
पुण्यन्नक्षत्रमभि संविशाम। मा नो अरातिरघशꣳ साऽगन् ॥ २३ ॥

क्षत्रस्य राजा वरुणोऽधिराजः। नक्षत्राणाꣳ शतभिषग्वसिष्ठः।
तौ देवेभ्यः कृणुति दीर्घमायुः। शतꣳ सहस्रा भेषजानि धत्तः।
यज्ञन्नो राजा वरुण उपयातु। तन्नो विश्वे अभि संयन्तु देवाः।
तन्नो नक्षत्रꣳ शतभिषग्जुषाणम्। दीर्घमायुः प्रतिरद्वेषजानि ॥ २४ ॥

अज एकपादुदगात्पुरस्तात्। विश्वा भूतानि प्रति मोदमानः।

तस्य॑ देवाः प्रस॑वं यन्ति॑ सर्वे। प्रो॑ष्ठपदासो॑ अमृतस्य॑ गोपाः।
 वि॒भ्राज॑मानस्समिधा॑ न उग्रः। आ॒ऽन्तरि॑क्षमरु॒हृदग॑न्ध्याम्।
 तं॑ सूर्य॑ देवमजमेकपादम्। प्रो॑ष्ठपदासो॑ अनुयन्ति॑ सर्वे ॥ २५ ॥
 अहि॑र्बुध्नियः प्रथ॑मा न एति। श्रेष्ठो॑ देवानामुत॑ मानुषाणाम्।
 तं ब्रा॒ह्मणा॑स्सोमपा॒स्सोम्या॑सः। प्रो॑ष्ठपदासो॑ अभिरक्षन्ति॑ सर्वे।
 च॒त्वार॑ एकमभि॑ कर्म देवाः। प्रो॑ष्ठपदा॑ स इति॑ यान् वदन्ति।
 ते बु॒ध्नियं॑ परिषद्यं॑ स्तुवन्तः। अहिं॑ रक्षन्ति॑ नमसोपसद्य ॥ २६ ॥
 पूषा॑ रेवत्यन्वेति॑ पन्थाम्। पु॒ष्टिप॑तो॒ पशु॑पा वाजबस्त्यौ।
 इ॒मानि॑ ह॒व्या प्र॑यता जुषाणा। सु॒गैर्नो॑ यानैरुपयातां॑ यज्ञम्।
 क्षु॒द्रान् प॑शून् रक्षतु॑ रेवती नः। गावो॑ नो अश्वा॑ अन्वेतु॑ पूषा।
 अत्र॑ रक्षन्तौ॑ बहुदा॑ विरूपम्। वाजं॑ सनुता॑ यजमानाय॑ यज्ञम् ॥ २७ ॥
 तद॒श्विना॑वश्वयुजोपयाताम्। शुभ॑ङ्गमिष्ठौ सुयमेभिरश्वैः।
 स्वं नक्षत्रं॑ ह॒विषा॑ यजन्तौ। मध्वा॑सम्पृक्तौ यजुषा॑ समक्तौ।
 यौ दे॒वानां॑ भिषजौ॑ ह॒व्यवा॑हौ। विश्वस्य॑ दूतवमृतस्य॑ गोपौ।
 तौ नक्षत्रं॑ जुजुषाणोपयाताम्। नमो॑ऽश्विभ्यां॑ कृणुमोऽश्वयुभ्याम् ॥ २८ ॥
 अप॑ पाप्मानं॑ भरणीर्भरन्तु। तद्यमो॑ राजा॑ भगवान् विचष्टाम्।
 लो॒कस्य॑ राजा॑ महतो॑ महान् हि। सु॒गं नः॑ पन्थामभयं॑ कृणोतु।
 यस्मिन्नक्षत्रे॑ यम एति॑ राजा। यस्मिन्नेनमभ्यषिचन्त॑ देवाः।
 तदस्य॑ चित्रं॑ ह॒विषा॑ यजाम। अप॑ पाप्मानं॑ भरणीर्भरन्तु ॥ २९ ॥
 नि॒वेश॑नी सङ्गमनी॑ वसूनां॑ विश्वा॑ रूपाणि॑ वसू॒न्यावे॑शयन्ती।
 स॒हस्र॑पोषं॑ सुभगा॑ रराणा॑ सा न आगन्वर्चसा॑ संविदाना॑।
 यत्ते॑ देवा॑ अदधुर्भागधेयममावास्ये॑ संवसन्तो महित्वा।
 सा नो॑ यज्ञं॑ पिपृहि॑ विश्ववारे॑ रयिन्नो॑ धेहि॑ सुभगे॑ सुवीरम्॑।
 ॐ शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ।

Encoded with Accents by Rajagopal Iyer

NakShatrasukta

pdf was typeset on May 11, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

